

magazine

KIES **KLEUR**
IN GROEN

Focusgroep slaat
brug naar diversiteit

Interview met dressuurrutter:
Yessin Rahmouni

Kies Kleur in Groen loopt door tot 2015

www.kieskleuringroen.nl

inhoud

-
- 3 **Crisis**
Van de eindredactie
-
- 4 **Door de bril van**
Amin Michel, projectleider Kies Roze in Groen
-
- 5 **Kies Kleur in Groen 2013-2014-2015**
Monitor resultaten en vooruitblik
-
- 10 **Interview**
Dressuurrider Yessin Rahmouni heeft het mooiste beroep dat er is
-
- 14 **Lezersonderzoek: lof en nuttige tips**
-
- 16 **Focusgroep slaat brug naar diversiteit**
Onderwijs en etnische groepen vinden elkaar steeds beter
-
- 21 **Generatieverwarring**
Colomn Kaka-iigee
-
- 22 **Stoas ontwikkelt trainingen diversiteit**
In de schoenen van de ander
-
- 25 **De Bazar**
Tips voor lesmaterialen, tentoonstellingen, gastlessen en nog veel meer
-
- 26 **De praktijk van diversiteit**
Joblynx en de groene arbeidskatalysator
-
- 28 **Diversiteit gaat verder dan internationalisering**
Wageningen Universiteit investeert in instroom allochtone studenten
-
- 30 **Cherry Blossom**

Op de cover Yessin Rahmouni en zijn toppaard Floresco NRW. Lees vanaf pagina 10 een interview met deze Marokkaanse dressuurrider.

Crisis

Het is crisis en dat merken we allemaal. Ook onze groene scholen zijn er druk mee. Dat zien we terug bij een project als Kies Kleur in Groen. Een verandertraject met een sterk inhoudelijke component, wil nog wel eens een beetje ondersneeuwen in alle geweld van reorganisaties en bezuinigingen. Gelukkig worden ook de beste ideeën geboren uit crises. Zo ontstond de gedachte om het projectgeld van het komende schooljaar, uit te smeren over twee. Zodat de scholen in een wat rustiger tempo, én nog een jaar langer, gebruik kunnen maken van alle faciliteiten die Kies Kleur in Groen biedt.

Zo hopen we dat het project nog beter verankerd wordt en de inspanningen nog langer doorwerken. Want dat het goed gaat, blijkt uit de IVA Monitor. De resultaten van dit jaarlijkse onderzoek staan beschreven in het artikel op pagina 5. Wat een goed-nieuws-show! Van enthousiaste scholen, in het curriculum verankerde activiteiten en verhoogde instroomcijfers. Ook de bekendheid van Kies Kleur in Groen wordt steeds groter. Alleen docenten zijn nog niet altijd op de hoogte, zo blijkt. Ook uit het lezersonderzoek dat we deden naar dit Magazine, blijkt dat (in verhouding) nog niet zoveel docenten het blad lezen. Werk aan de winkel dus. Geef het Magazine vooral door aan iedereen binnen de school, of maak gebruik van de digitale artikelen en verspreid ze via de mail, Facebook, Twitter of andere media.

Bij het schrijven van deze column maakt Nederland zich heel druk om de 'zwarte Pietenkwestie'. Onderzoek van de VN, de Facebookpagina 'Pietitie' die in één dag bijna twee miljoen likes krijgt..... het maakt mensen ongelooflijk creatief in het reflecteren op en persifleren van deze hype.

Wanneer dit nummer van de persen rolt, weten we hoe deze crisis is afgelopen. En of we er nog steeds om kunnen lachen. Mij lijkt het wel wat: allemaal verschillend gekleurde Pieten bij de intocht van Sinterklaas. Kies Kleur in Piet!

Mirjam Kuggeleijn,
eindredacteur van het Kies Kleur in Groen Magazine

Amin Michel

Projectleider van Kies Roze in Groen

Hij ontwikkelt en begeleidt activiteiten om seksuele diversiteit in het groene onderwijs extra kansen en ruimte te geven.

door de bril van

Iedereen kijkt met andere ogen naar Kies Kleur in Groen. Soms geeft het opzetten van een andere bril ineens een hele andere, ruime blik. In 'Door de bril van' kijken we door de ogen van één van onze lezers naar het project.

'Nederland lijkt een paradijs voor mensen met een minder gangbare seksuele voorkeur. Sommige buitenstaanders denken misschien dat lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en personen met een intersekse conditie* (LHBTI'ers) nooit meer worden gediscrimineerd. Onder meer door de Gay Pride lijken Nederlanders een andere seksuele voorkeur als normaal te accepteren.

TEKST: GERRIT STRIJBIS
FOTOGRAFIE: MARION KLERKEN

Op veel scholen werken docenten met een andere geaardheid en ook leerlingen durven voor hun seksuele voorkeur uit te komen. Deze ontwikkelingen duiden op een verbeterde positie van LHBTI'ers. Maar we zijn er nog niet. Tussen de roze wolken drijven nog wel enkele donkere exemplaren. Het onderzoek 'Gewoon Anders' van het Sociaal

'We gedogen nu mensen met een andere seksuele voorkeur'

Cultureel Planbureau (SCP) laat zien dat middelbare scholen geen veilige plekken zijn voor homojongeren. Veel van hen hebben depressieve klachten: 1 op de

7 meisjes en 1 op de 8 jongens. De helft van de homojongeren denkt wel eens aan zelfmoord. Daarnaast kan een deel van de homoseksuele docenten en leerlingen nog steeds niet zichzelf zijn. Ongewenste grappen, scheldpartijen, vervelend en soms zelfs agressief gedrag maken dit onmogelijk. Ook komt het nog altijd voor dat heteroseksuelen hun leeftijdsgenoten met een andere geaardheid doelbewust buitensluiten of domweg negeren.

In het groene onderwijs krijgen veel homoseksuele collega's en leerlingen de waardering en behandeling die ze verdienen. Op een aantal scholen werken docenten en leerlingen samen in Gay-Straight-Allianties om de volledige acceptatie van seksuele diversiteit te bevorderen. Ook individuele steunbetuigingen geven moed. Zo zag de directeur van een

christelijke scholengemeenschap het als zijn christenplicht de ruimte en een veilige atmosfeer te creëren voor collega's en leerlingen met een andere seksuele oriëntatie en genderidentiteit.

Maar er blijven nog voldoende uitdagingen. Op sommige scholen blijven de ontwikkelingen nog achter door onwetendheid, passiviteit of handelingsverlegenheid. Uiteindelijk hopen we op een klimaat waarbij groene scholen en bedrijven LHBTI'ers niet alleen gedogen, maar ook omarmen. Een personeelsbeleid waarbij huidskleur, geslacht, seksuele voorkeur en genderidentiteit geen rol meer spelen in de omgang tussen mensen. Pas dan komt ook het roze talent in een docentenruimte, klas of bedrijf werkelijk tot zijn recht.' ■

* Mensen met een intersekse conditie hebben geslachtkenmerken van zowel man als vrouw.

Kies Kleur in Groen 2013-2014-2015

U leest het goed. Kies Kleur in Groen loopt langer door. Tot het einde van schooljaar 2014/2015, om precies te zijn. Dat komt doordat het ministerie toestemming heeft gegeven het budget van het schooljaar 2013/2014 in twee jaar uit te geven. Een wijs besluit wat ons betreft. Kies Kleur in Groen is een verandertraject. En veranderen kost tijd.

TEKST: ESTHER WOUTERS

Door alle ontwikkelingen in het onderwijsveld zijn convenantpartners op dit moment wat minder intensief met Kies Kleur in Groen aan het werk. De aangepaste looptijd geeft ruimte om groene onderwijsinstellingen langer te ondersteunen bij de implementatie van hun diversiteitsbeleid. Dat is goed voor de borging. Het geeft ook tijd om samen met convenantpartners vast te stellen wat de parels van Kies Kleur in Groen zijn en hoe zij die willen koesteren. Die parels zijn er, blijkt ook uit de derde meting van IVA Onderwijs naar de voortgang van Kies Kleur in Groen op de vestigingen.

Monitor resultaten

IVA Onderwijs heeft voor de derde keer onderzocht hoe de voortgang van Kies Kleur in Groen op locaties is. In totaal vulde 144 respondenten dit jaar de enquête in. Onder hen aanzienlijk meer docenten dan in eerdere jaren. Daarnaast zijn 5 locaties voor groen onderwijs bezocht waar verschillende medewerkers zijn geïnterviewd.

'De afgesproken finishfoto (zie de website van Kies Kleur in Groen) wordt ruimschoots gehaald en het beeld dat de omslag naar onderwijsorganisaties waarin diversiteit verankerd is, zet gestaag door.'

De finishfoto wordt ruimschoots gehaald

Draagvlak en bekendheid Kies Kleur in Groen

Was Kies Kleur in Groen en het eigen diversiteitbeleid van de instelling eerder vooral bekend bij projectleiders en communityleden van KKiG, nu zijn ook de managers massaal aangehaakt. Slechts zes procent van de managers geeft aan niet goed te weten wat de doelen van KKiG zijn. Alle anderen (94 procent dus) zijn er redelijk tot (zeer) goed mee bekend. Belangrijk, want onder docenten zijn de doelstellingen nog veel minder bekend; de managers hebben hier nog werk te verrichten. 37 Procent van de docenten die de enquête invulden weet niet goed waar KKiG over gaat.

Locaties vallen uiteen in twee categorieën: locaties die in gebieden staan waar weinig allochtonen wonen, richten zich op diversiteit in brede zin en op deelnemers kennis te laten maken met andere culturen. De andere categorie locaties staat in gebieden waar veel allochtonen wonen - die vooralsnog niet kiezen voor het groene onderwijs. Op deze locaties wordt flink ingezet op het werven van allochtone deelnemers, onder meer door aan het heersende imago van groen te werken.

Meer voorlichting op basisscholen

Locaties plannen op verschillende terreinen beleidsmaatregelen en voeren deze ook daadwerkelijk uit. Dit geldt het meest voor maatregelen op het gebied van >>

communicatie en voorlichtingsbeleid, beleid voor een veilig schoolklimaat en onderwijsvernieuwingsbeleid. Het geldt in mindere mate voor beleid in leermiddelen, gebouwen en infrastructuur.

Op het terrein van communicatie en voorlichting, zijn in deze derde meting ongeveer dezelfde activiteiten genoemd als in de vorige: werving, voorlichting, interne communicatie en het in contact komen met allochtone doelgroepen. Nieuw is het contact met afleverende (basis) scholen. Specifieke voorlichting wordt gegeven op 'grijze' scholen over de mogelijkheden met betrekking tot groen onderwijs.

Op het terrein van een veilig schoolklimaat, zijn maatregelen genomen die gericht zijn op bewustwording en op het creëren van een veilige omgeving waarin iedereen gerespecteerd wordt.

Op het terrein van onderwijsvernieuwingsbeleid gebeurt er veel en is er ook nog eens veel ontwikkeling geweest. Eerst zat diversiteit vooral in projecten en lesinhouden. Daarna breidde dat zich uit naar verankering in maatschappijleer (vmbo) en Leren Loopbaan Burgerschap (mbo). Nu is er ook meer aandacht voor internationalisering in het curriculum.

'Het stimuleren van diversiteit op verschillende beleidsterreinen heeft geresulteerd in een structurele aandacht voor diversiteit in het primaire proces'

Het gebeurt in de klas

In de klas, dáár moet het vooral gebeuren, is een van de uitgangspunten van KKiG. Daar gebeurt het ook volgens de monitor: twee derde van de projectleiders, managers en docenten geeft aan dat het curriculum is aangepast om de interculturele en internationale competenties van deelnemers te versterken. Hierbij wordt graag aangesloten bij formele overheidskaders om invulling te geven aan doelstellingen rondom diversiteit. Bijvoorbeeld kwaliteitseisen, Leren Loopbaan Burgerschap, maatschappelijke stages en het toezichtkader Actief Burgerschap en Sociale Integratie.

Diversiteit scoort in deze meting het hoogst bij doelstellingen zoals respect tonen ongeacht zijn/haar voorkeur of achtergrond, zich tolerant opstellen naar mensen met een 'andere' voorkeur of achtergrond en het op locatie creëren van een veilig en open klimaat. Om aan deze doelstellingen te werken ondernemen locaties activiteiten zoals het ontwikkelen van doorgaande leerlijnen, het maken van gerichte trainingen, workshops, mentorlessen, uitstapjes, themaweken en projectweken.

De onderzoekers constateren dat de opsomming van activiteiten het vertrouwen geeft dat diversiteit structureel een plaats heeft gekregen in het primaire proces.

'Uit zowel de enquêtes als de interviews op locatie komt een energiek beeld naar voren van allerlei activiteiten voor deelnemers die diversiteit in het primaire proces bevorderen. Er is aandacht voor andere culturen, homoseksualiteit, omgang met andere culturen en respect voor iedereen ongeacht voorkeur of achtergrond. Ook het internationale karakter van de groene sector krijgt aandacht. De bezochte scholen werken aan een veilig en open schoolklimaat, waarin diversiteit een plaats heeft.'

Omdat activiteiten op het gebied van diversiteit goed gekoppeld zijn aan bestaande kaders en curricula zijn informanten hoopvol over de duurzaamheid van de verankering. Daar staat tegenover dat het teruglopen van subsidiemiddelen opgestarte activiteiten in het primair proces in gevaar kan brengen, aldus IVA Onderwijs.

Volgens de respondenten zal de teruglopende subsidie zeker als gevolg hebben dat de activiteiten in omvang zullen teruglopen of anders georganiseerd gaan worden. Echter niet dat zij ophouden te bestaan, dat achten respondenten onmogelijk. De doelstellingen en de daaraan gerelateerde activiteiten zijn inmiddels dusdanig ingebed in de bestaande organisatie en het curriculum dat de activiteiten, zij het op kleinere schaal, doorgaan. >>

Mate waarin stellingen over diversiteit in het primaire proces op de locatie van toepassing zijn naar functie (gemiddelden op een schaal van 1=niet tot en met 5=in zeer grote mate)

Op mijn locatie...	Projectleider		Docent		Manager	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
wordt actief aandacht besteed aan diversiteit in de samenleving (o.a. homoseksualiteit, andere culturen, discriminatie)	3,4	3,7	3,6	3,2	3,3	3,4
leren deelnemers hoe zij kunnen omgaan met verschillen tussen mensen	3,3	3,4	3,5	3,2	3,5	3,5
leren deelnemers wat de meerwaarde van diversiteit is	3,0	3,2	3,4	3,0	3,2	3,4
leren deelnemers respect te tonen voor iedereen ongeacht zijn/haar voorkeur of achtergrond	3,7	4,1	3,8	3,5	3,8	3,9
leren deelnemers zich tolerant op te stellen naar mensen met een 'andere' voorkeur of achtergrond	3,5	3,9	3,5	3,3	3,7	3,7
maken deelnemers kennis met andere culturen en worden zich bewust van hun eigen cultuur	3,2	3,5	3,2	3,1	2,9	3,2
doen de deelnemers kennis op over de interculturele context van het werken in de groene sector	3,0	3,1	2,9	2,8	2,7	3,0
leren de deelnemers in te spelen op gebruiken en gewoontes van andere culturen	2,8	3,0	2,9	2,6	2,7	2,9
wordt in de vakken aandacht besteed aan het internationale karakter van de groene sector	3,1	3,0	2,8	2,9	2,9	3,2
krijgen deelnemers competenties aangereikt om te kunnen functioneren in een internationale beroepscontext	3,2	3,0	3,1	2,8	3,0	3,1
is sprake van een veilig en open klimaat waarin diversiteit een plaats heeft	3,5	3,7	3,6	3,2	3,5	3,7
wordt diversiteit geaccepteerd en gevierd	3,0	3,3	3,4	2,8	3,1	3,4
worden de docenten voldoende mogelijkheden geboden om hun interculturele competenties te versterken	3,1	3,0	3,3	2,9	3,0	3,3

'Het groen onderwijs moet echt meer aan naamsbekendheid doen, veel meer.'

Tülay Yilmaz

Lees meer over Tülay op www.kieskleuringroen.nl wall of fame

Samenwerken met anderen

Net als in vorige jaren zijn de locaties tevreden over de samenwerking met externe partijen. Men vindt de samenwerking over het algemeen duurzaam en inspirerend. Wel wordt er minder samengewerkt met externe partijen dan in de vorige monitor. Bijna alle respondenten geven aan het landelijk netwerk van KKIG als waardevol te ervaren. Hetzelfde geldt voor de ondersteuning van FORUM.

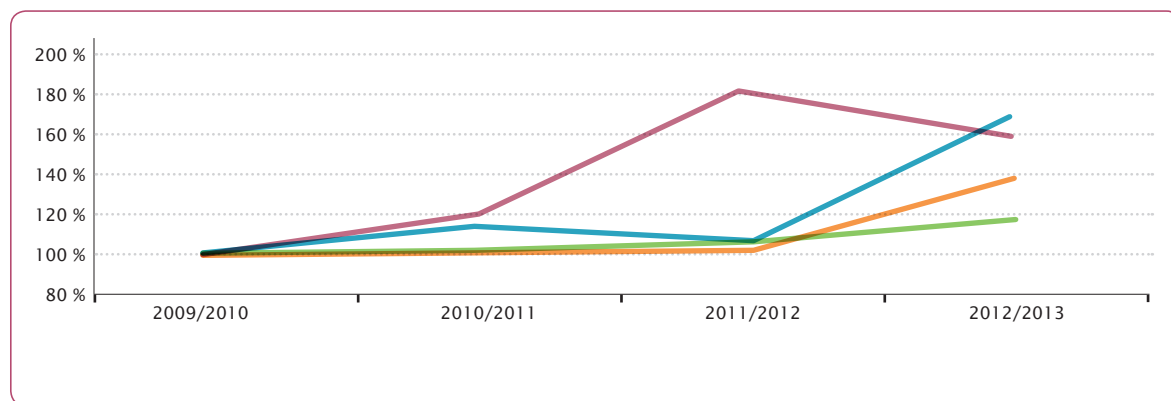
Instroom van niet-westerse allochtone leerlingen

De absolute instroom van niet-westerse allochtonen in het groene onderwijs is sinds het schooljaar 2009-2010 in alle onderwijssectoren (flink) gestegen. De instroom van niet-westerse allochtonen in het vmbo is gestegen met bijna 20 procent. In de andere onderwijssectoren is de instroom met respectievelijk 58- (mbo), 67- (hbo) en 40 procent (wo) toegenomen.

Bij berekening van de relatieve instroom wordt de absolute instroom gerelateerd aan de totale instroom in de verschillende onderwijssectoren. In het vmbo is de relatieve instroom van niet-westers allochtonen gestegen met 5 procent. In de overige sectoren is de stijging respectievelijk 65- (mbo), 66- (hbo) en 18 procent (wo). Op basis van de absolute en relatieve instroom wordt de doelstelling uit de finishfoto zeer waarschijnlijk in alle onderwijssectoren (ruimschoots) behaald.

De conclusie ten aanzien van de vierde doelstelling van de finishfoto valt positief uit. Het 10% stijgingspercentage van niet-westerse allochtonen in 2013-2014 ten opzichte van schooljaar 2009-2010 wordt gehaald.

Ontwikkeling absolute instroom niet-westerse allochtonen in periode 2009/2010 - 2013/2014 naar onderwijssector (2009/2010=100)¹

- vmbo
- mbo
- hbo
- wo

¹ Bron DUO, Wageningen University

IVA heeft aanvullend op de enquête vijf locaties in beeld gebracht door middel van interviews. Interessante portretten, waaruit blijkt dat KKIG op deze locaties inmiddels verankerd is. In de komende maanden zullen de portretten verschijnen op de website kieskleuringroen.nl.

¹ Bron DUO, Wageningen University

Maatwerkenaanbod

Het maatwerkenaanbod waar de scholen (vaak kosteloos) gebruik van kunnen maken, is nog te onbekend. Uit de monitor bleek 72% van de respondenten het maatwerkenaanbod niet te kennen. Er wordt nog niet in grote mate gebruik gemaakt van het maatwerkenaanbod. Van de 41 respondenten die bekend zijn met het aanbod geeft vier procent aan in (zeer) grote mate gebruik te maken van het aanbod. Ruim 40 procent gebruikt het aanbod in redelijke mate.

Activiteiten dit jaar

Ook dit jaar is er weer een beperkte set landelijke activiteiten en een waaier van mogelijke activiteiten op maat. Het seksuele diversiteitsnetwerk Kies Roze in Groen is op zoek naar versterking van medewerkers uit het groene onderwijs. Iedereen die de sociale veiligheid van LHBTI-medewerkers en -leerlingen een warm hart toedraagt, is welkom. Ook Kies Kleur in de Klas gaat door. Docenten die diversiteit in hun les verweven, verdienen hiermee 250 euro. Kijk op de website van kieskleurindeklas.nl voor talloze voorbeelden van de mogelijkheden. De mogelijkheden voor maatwerk zijn in principe eindeloos. Kies Kleur in Groen komt op locatie ondersteunen waar nodig. Er zijn activiteiten om diversiteit beter bespreekbaar te maken, om de sociale veiligheid te vergroten, om het diversiteitbeleid beter bekend te maken binnen de locatie, om de professionaliteit van medewerkers op het gebied van diversiteit te vergroten. Trainingen, schoolbrede bijeenkomsten, theater, workshops, socratisch gesprek, ondersteuning kan vele vormen aannemen. Een telefoontje naar de helpdesk zet zaken in gang. Of kijk op de website.

Manifestatie Kijk en Kies Kleur in Groen

Jaarlijks organiseert Kies Kleur in Groen de manifestatie Kies (én Kijk) Kleur in Groen. Tijdens de manifestatie presenteren locaties hun succesvolste KKIG-activiteit van afgelopen jaar en wordt de KKIG-Award uitgereikt aan het beste voorbeeld. Voor dit schooljaar staat de manifestatie gepland in 2014. Dit zal ook de slotmanifestatie van Kies Kleur in Groen worden, waar de groene onderwijsinstellingen de gezamenlijke totale opbrengst van KKIG presenteren. ■

Uitgelicht: helpdesk

De helpdesk Kies Kleur in Groen is er voor alle vragen van groene onderwijsinstellingen over diversiteit in groen en het programma Kies Kleur in Groen. Voor zowel inhoudelijke vragen als organisatorische verzoeken voor maatwerkactiviteiten. Contactpersoon: Esther Wouters, programmamanager Kies Kleur in Groen, e-mail: ewouters@aequor.nl, tel: 0630283154.

Uitgelicht: bedrijfsleven

Aequor zoekt aansluiting bij branches en bedrijven rondom diversiteit. Regelingen tegen jeugdwerkloosheid, de participatiewet, reguleren, sectorplannen, CIV's (centra voor innovatief vakmanschap), we noemen een paar aanknopingspunten. Met ondersteuning van leden uit de focusgroep van KKIG, bezoekt de projectleider van KKIG-stakeholders en projecten met de vraag: hoe kunnen scholen en bedrijven samenwerken rondom diversiteit? Wat kunnen wij vanuit KKIG daarin betekenen voor u? Hieruit kunnen trajecten voortvloeien waar ook de groene onderwijsinstellingen bij betrokken zullen worden. Contactpersoon: Judica Wondergem, projectleider Aequor KKIG, e-mail: jwondergem@aequor.nl, tel: 0138-649544.

A man in equestrian attire, including a white polo shirt, tan breeches, and a helmet, is smiling while riding a brown horse. The horse is wearing a black halter and white leg wraps. They are in a grassy field with a wooden fence in the background. A red tractor is visible behind the fence.

‘Mijn moeder riep toen ik in de paarden wilde: ben je GEK geworden of zo?’

Dressuurruiter Yessin Rahmouni

heeft het mooiste beroep dat er is

Het blijft een ongelooflijk en sprookjesachtig verhaal: Grand Prix-ruiter Yessin Rahmouni (29) die tijdens het jetskiën in Marokko de koning tegenkomt en een paar maanden later als eerste Arabische én Noord-Afrikaanse deelnemer voor Marokko uitkomt op de Olympische Spelen. Met een door het koningshuis gesponsord paard. Het zette hem in Nederland definitief op de kaart.

TEKST: MIRJAM KUGGELEIJN | FOTOGRAFIE: MARION KLERKEN

Met zijn Marokkaanse roots is hij een bijzondere verschijning in de ring en een voorbeeld voor veel (Marokkaanse) kinderen en jongeren. Logisch dat we hem vroegen om rolmodel te zijn voor Kies Kleur in Groen. Dat wilde hij wel, en dus mochten we langs komen op de dressuurstal van Tommie Visser, waar hij zijn paarden traint.

Als we aankomen in Halfweg, net onder de rook van Haarlem, is hij een van zijn toppaarden aan het rijden. Het is de 11-jarige hengst Van Krack STH, waarmee hij uitkomt in de Lichte Tour. Het is een mooie woensdagmiddag in juni en heerlijk weer. Mijn paardenhart gaat gelijk sneller kloppen. Wat moet het geweldig zijn als dit je werk is.

We willen Yessin niet alleen portretteren als rolmodel, maar natuurlijk ook graag voor een mooie coverfoto voor dit Magazine. Voor de fotoshoot zadelt hij zijn Olympische hengst Floresco NRW (v. Florestan I). Die is erg op zijn gemak. We moeten heel wat trucs uit de kast halen om hem fris en alert (met zijn oren naar voren, want zo hoort dat bij paarden) in de camera te laten kijken. Tijdens de training zit ik als dressuur liefhebber genietend langs de kant. Floresco en Yessin doen schijnbaar

moeiteloos alle oefeningen uit de Grand Prix: appuyementen, wissels, uitgestrekte draf, pirouettes en natuurlijk piaffe. Hoewel, niet helemaal moeiteloos, want Floresco is hoorbaar hard aan het werk. Het levert prachtige plaatjes op.

Wilde je altijd al profruiter worden?

“Vrij jong al wist ik dat ik met paarden wilde werken. Hoefsmid, of iets anders. Ik ben een heel gelukkig mens”, zegt Yessin als hij van zijn paard stapt. “Altijd lekker buiten, veel vrijheid en creatief bezig zijn. Maar mijn moeder riep ooit, toen ze van mijn plannen hoorde om in de paarden te gaan: “Ben je GEK geworden of zo?”. Mijn ouders vonden dat dus geen goed plan. Ik kon best goed leren, dus volgens hen moest ik tandarts worden, of iets op kantoor. Werken in een agrarisch beroep had volgens mijn ouders een lage status. Zij zijn eerste generatie immigranten en ik ben thuis traditioneel Marokkaans opgevoed. Die eerste generatie is opgegroeid met het idee: als je echt niets anders kan, dan word je boer. Ik denk en hoop dat volgende generaties steeds minder zo gaan denken. Het Marokko van nu is ook veel moderner dan toen mijn ouders er vertrokken. >>

Het beoefenen van de paardensport is in Marokko voor de elite. Dat wordt echt alleen gedaan door de high society, door kolonels en generaals. In de Koran is paardrijden een heilige sport, samen met zwemmen en boogschieten. Dus ik denk dat in Nederland allochtone jongens en meisjes ook minder snel zullen kiezen voor paardrijden, omdat het toch wel vrij kostbaar is. Het is een duurdere sport dan bijvoorbeeld voetballen. Ik krijg heel veel mailtjes van jongens en meisjes, die me vragen wat ze moeten doen om hetzelfde te bereiken als ik. Dan adviseer ik ze om heel hard te werken en te blijven geloven in hun droom.”

En hoe is Yessin dan zo ver gekomen dat hij nu dressuur rijdt op het allerhoogste niveau?

“Dat is een combinatie van interesse, talent en geluk, en heel hard werken. Als kind vond ik dieren al heel erg leuk. Door mijn zus ben ik paard gaan rijden en dressuur vond ik altijd al het mooiste. Tommie Visser is een vriend van me en bood aan dat ik op zijn paarden mocht rijden. Ik was helemaal niet bang en durfde

ook zijn lastige exemplaren aan te pakken. Dus het was voor hem ook af en toe handig. Zo heb ik heel veel geleerd en kwam van het één het ander. Ik heb in Deurne (red.: Helicon Opleidingen) de masterclass gedaan voor jonge ruiters die succesvol uitkomen in de nationale en internationale sport. En ik heb de nodige papieren gehaald om les te mogen geven.”

Je bent in Nederland geboren toch?

“Ik voel me een Marokkaan in Nederland. Maar ik wil hier absoluut niet weg, nooit. Ik vind dit een superfijn land. Ik kom wel heel regelmatig in Marokko. Om clinics te geven bijvoorbeeld. Ze gaan daar nu een opleiding opzetten voor ruiters. Een soort Deurne, zeg maar. Maar geen haar op mijn hoofd die er aan denkt om daar te gaan wonen. Voor het rijden van wedstrijden alleen al, zou dat heel onhandig zijn. Dan zou ik in Spanje moeten starten en steeds moeten oversteken. Dat is geen optie. Maar, al rijd ik Anky van Grunsven en Edward Gal voorbij, ik blijf altijd uitkomen voor Marokko. Dat zijn mijn roots en daar ben ik supertrots op!”

Het gaat heel goed met je dressuurcarrière in Nederland. Wat wil je nog bereiken? “Floresco en ik leren elkaar nu pas echt goed kennen. Toen ik meedeed aan de Olympische Spelen, reed ik hem nog maar vier maanden. Dat is eigenlijk veel te kort. En hij lijkt misschien makkelijk, maar het is best een lastig paard af en toe.

Hij loopt nu steeds fijner, we worden echt een combinatie. Mijn droom is om in 2016 in de finale (dus bij de laatste 16) te rijden op de Spelen in Rio de Janeiro. Met Floresco of een ander goed paard. Maar eerst nog ga ik meedoen aan de Wereldruiterspelen in Normandië in 2014. Voor Marokko natuurlijk.”

En zijn moeder, wat vindt zij nu van zijn werk?

“Ze is enorm trots! Ze ziet dat ik goed mijn brood kan verdienen met rijden, lesgeven en de handel in paarden. En dat dit veel beter is dan me de hele dag in een hok met airco stoppen. Dat moeten jullie de jongeren uitleggen: volg je passie, doe wat je leuk vindt. En als dat buiten is, in de natuur met veel vrijheid en je bent

niet bang om de handen uit de mouwen te steken, dan is werken in de paarden of in een ander groen beroep een hele goede keuze.” ■

‘Ik blijf altijd uitkomen voor Marokko. Dat zijn mijn roots en daar ben ik supertrots op!’

Lof en nuttige tips

Lezersonderzoek: Kies Kleur in Groen Magazine goed gelezen en gewaardeerd

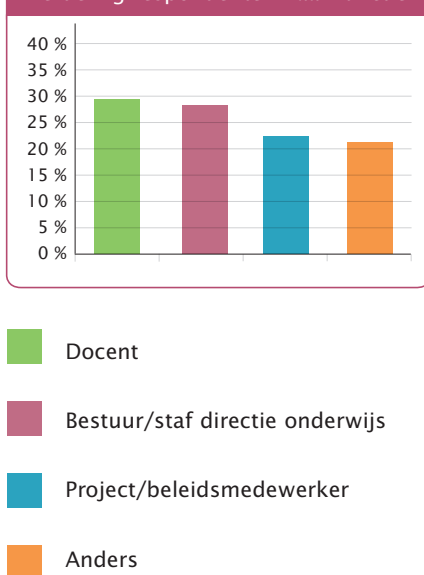
TEKST: MIRJAM KUGGELEIJN

Na de publicatie van zes magazines, besloot de redactie van het Kies Kleur in groen Magazine dat het tijd werd voor een grondige evaluatie. Met een digitaal lezersonderzoek is gevraagd naar het gebruik van en oordeel over het Magazine. Dat bleek positief: het blad wordt goed gelezen, gewaardeerd en belandt zelden bij het oud papier. We kregen nuttige tips (en hier en daar een kritische noot) om het nog beter te maken en weten nu aan welke informatie de meeste behoefte is.

Steekproef

Er waren drie manieren om mee te doen aan het onderzoek: op eigen verzoek na een oproep in het Magazine (15 respondenten), na een mail aan de Nieuwsbrief-abonnees van de algemene AOC Raad-nieuwsbrief (165 respondenten) en op de Manifestatie 'Kies én Kijk Kleur in Groen' (35 respondenten). De totaal 205 deelnemers aan het onderzoek is een voldoende aantal om valide uitspraken te mogen doen over alle lezers van het Magazine. De redactie had graag onderzocht hoeveel procent van de mensen die in het groene onderwijs werken het blad onder ogen krijgen, maar dat vraagt een vrij dure onderzoeksmethode en was daarom geen onderdeel van het lezersonderzoek.

Verdeling respondenten naar functie

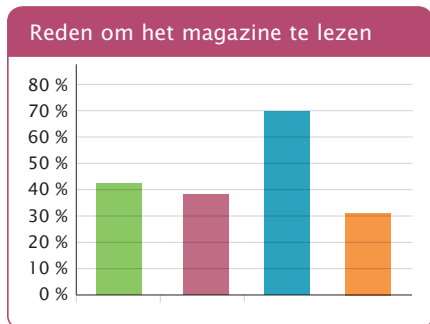
Good practises meest gelezen

Het Magazine wordt goed gelezen: ongeveer driekwart leest meerdere artikelen tot (bijna) het hele Magazine. 36 Procent bladert het door en leest een enkel artikel en 17% leest het Magazine niet. De artikelen over de activiteiten die collega-scholen doen, zijn veruit het populairst: bijna 70% van de lezers leest deze artikelen. Ook interviews en de 'Praktijk van diversiteit' worden gewaardeerd.

Minder goed gelezen worden: 'Door de bril van', de Bazar en de strip. Men is erg te spreken over de vormgeving van het blad en de onderwerpen van de artikelen scoren ook een ruime voldoende.

Redenen waarom het Kies Kleur in Groen Magazine wordt gelezen (meerdere antwoorden mogelijk):

- Ik vind het leuk om te lezen
- Ik wil meer weten over culturele diversiteit
- Omdat ik op de hoogte blijf van wat mijn collega's doen
- Omdat ik tips en ideeën krijg

De lezers vinden het Magazine een waardevolle aanvulling op hun werk en een deel zegt door het lezen ook echt positiever naar culturele diversiteit te kijken. Een flink aantal heeft ook wel eens concreet iets ondernomen of georganiseerd naar aanleiding van een artikel. Vaak gebruiken lezers het Magazine om het gesprek op gang te brengen of om ver-

bindingen te leggen, of om anderen op ideeën te brengen en collega's te enthousiasmeren om meer te gaan doen met diversiteit. Ook genoemd worden: ideeën gebruiken voor lessen, het uitnodigen van een rolmodel of gastsprekers en het inzetten van activiteiten zoals het COC of Theater aan Z.

Digitale variant en social media

De respondenten kregen ook de mogelijkheid om tips of opmerkingen te maken over het Kies Kleur in Groen Magazine. Daar is veel gebruik van gemaakt. Naast veel lof ('Ga zo door!'), wat natuurlijk erg leuk is om te lezen, ook bruikbare tips: 'schrijf eens wat over uitwisselingen met studenten uit een andere cultuur' en 'maak artikelen die ook voor leerlingen geschikt zijn, zodat ze kunnen worden gebruikt in lessen'. Een enkeling heeft ook kritiek: de eindredactie mag strakker en de koppen beter, niet te veel jubelverhalen en geldverspilling (het zou niet nodig hoeven zijn) worden genoemd.

Opvallend is ook de vraag naar een digitale variant van het Magazine en de verspreiding hiervan via social media. Dit is al vanaf het eerste nummer geregeld, maar kennelijk weten heel veel lezers dat niet. Artikelen zijn als losse PDF vanaf de site te downloaden en worden onder

de aandacht gebracht door middel van de Twitter en de Facebookpagina. Reden voor de redactie om hier nog meer ruchtbaarheid aan te geven.

Bewaarfunctie

Het Magazine heeft duidelijk een bewaarfunctie: slechts 23% gooit het weg, de rest bewaart het of geeft het door aan een collega. Dit is ook de reden dat het op stevig papier wordt gedrukt en een stevige cover heeft. De verschijning van twee keer per jaar wordt door het overgrote deel (79%) precies goed gevonden. We kunnen concluderen dat het Kies Kleur in Groen Magazine zeker in een behoefte voorziet. Dat blijkt ook uit de vraag of het Magazine moet blijven bestaan: 91% zegt 'ja'. Ruim tweederde geeft daarbij de voorkeur aan een papieren variant. Er zijn zelfs lezers (6%) die voor het Magazine willen betalen. ■

EN DE WINNAAR IS.....

Onder de deelnemers aan het lezersonderzoek verloten we een iPad. Deze is gewonnen door het e-mailadres wboonen@citaverde.nl. **GEFELICITEERD!**

Focusgroep slaat brug naar diversiteit

Onderwijs en etnische groepen vinden elkaar steeds beter

TEKST: TON VAN DEN BORN | FOTOGRAFIE: MARION KLERKEN

Ze brengen groen onderwijs en groen bedrijfsleven in contact met mensen in hun netwerken. De leden van de focusgroep van Kies Kleur in Groen. Ze helpen ook met werving, zijn soms gastdocent en adviseren over de wijze waarop groen onderwijs de diversiteit kan vergroten. Het magazine brengt hen graag onder de aandacht, want ze hebben u veel te bieden.

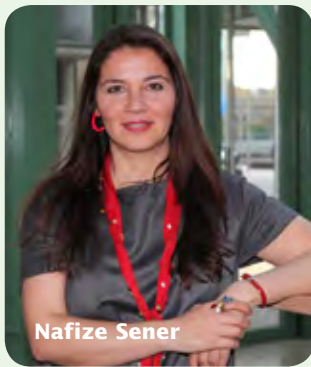
“Ik zie mezelf als een soort makelaar die verbindingen maakt tussen groen onderwijs en bedrijfsleven”, zegt Joy Bindraban (46). “Dat kan ook, of moet misschien juist wel op onorthodoxe manieren.” Bindraban is van de eerste lichter van de Focusgroep. “Sinds 2011 sta ik op de site.”

Veertig mensen telt de Focusgroep nu. Dat is in een paar jaar tijd zo gegroeid. Aanleiding was de constatering dat Kies Kleur in Groen nog de aansluiting miste met etnische groepen in de samenleving. Terwijl het erom gaat dat je kleur en diversiteit naar de groene wereld haalt. Hoe kom je nu in contact met die wereld, met netwerken, met mensen die je verder kunnen helpen?

Nafize Sener, in haar functie voor Kies Kleur in Groen, zocht ze bij elkaar. De Focusgroepsleden hebben géén groene achtergrond, stelde ze bij de presentatie van de groep. Dat is ook meteen het grootste verschil met de rolmodellen van Kies Kleur in Groen. Rolmodellen laten zien dat je ook als je anders bent, je heel goed een plekje kunt vinden in de groene wereld. Maar de Focusgroepsleden hebben vooral ook een goed netwerk buiten die groene wereld.

Enthousiaste netwerker

“Waarom ik geselecteerd ben”, vraagt Joy Bindraban, geboren in Suriname. “Ja, ik kan mezelf omschrijven, dat geeft misschien een idee. Ik ben jurist en coach. Ik heb ervaring met het leiden van brainstormsessies. En ik ben vooral ook een enthousiaste netwerker.” >>

Nafize Sener

Murat Ersoy

Cemile Sezer

Faruk Ucar

Bindraban is ledenraadslid bij de Rabobank in Den Haag, bestuurslid van businessclub Escamp, ook in Den Haag en bestuurslid van Africa Life, een organisatie die zich inzet voor Afrikaanse muzikanten, dansers en zangers, en Afrikaanse mensen in het algemeen. Hij is lid van het Multicultureel Netwerk Rijksambtenaren (MNR) en strategieclub Winwide, bedoeld om hoogopgeleide allochtone vrouwen te helpen. En als Hindoestaan zit Bindraban tenslotte in het bestuur van de Federatie Arya Samaj, een overkoepeling van religieuze Hindoestaanse organisaties in Nederland.

Bindraban kende bovendien het groene onderwijs al. Hij dacht mee bij projecten van Helicon Opleidingen en Wellantcollege. “Bij Helicon wilden ze in een project, passie voor diversiteit, met pr-medewerkers kijken naar de meerwaarde van diversiteit. Ik heb meegedacht.” En bij het Wellantcollege in Vleuten was er een dag met het schoolteam waar ze wilden zien wat diversiteit kan betekenen voor school. “Ze deden een rollenspel”, vertelt Bindraban. “Hoe reageer je bijvoorbeeld als iemand met een hoofddoek in de klas komt? En hoe betrek je de ouders bij het onderwijs?”

Betere brugfunctie

De focusgroep is een jaar of drie geleden gestart met vertegenwoordigers van culturele groepen, zoals Bindraban. Maar

er kwamen ook mensen met contacten in de wereld van UWV, gehandicapten, leeftijdsbewust beleid en sociale werkvoorziening. “Allerlei groepen waar je een onderbenutting van arbeidspotentieel ziet”, vat Esther Wouters, programmanager, samen.

Het idee om een dergelijke groep op te zetten, kwam van Martijn Root, van het ministerie van Economische Zaken (toen nog LNV). Hij constateerde dat je om met Kies Kleur in Groen een brug te slaan, meer mensen moet betrekken uit de doelgroep zelf.

De mensen die met de Focusgroep wilden meedoen, kregen een kort inwerkprogramma, een introductie in de wereld van het groene onderwijs met bezoek aan groene scholen, groen bedrijfsleven en het Ministerie. Ze verbonden zich voor de duur van het project. Groene scholen die meedoen met Kies Kleur in Groen kunnen hen aanspreken, was de gedachte. Via de Focusgroep kun je als school met doelgroepen, via netwerken in die doelgroepen, contact maken.

De Focusgroep werkt vraaggericht. Scholen kunnen hulp vragen, maar ze weten de groepsleden blijkbaar nog onvoldoende te vinden of ze weten niet precies wat mensen van de Focusgroep kunnen doen. “Het is een mooie groep mensen bij elkaar”, zegt Wouters, “maar

het werkt nog niet zoals het zou kunnen.” Daarom dit artikel. En daarom is de Focusgroep pas ook nog bij elkaar geweest om te discussiëren over een betere brugfunctie.

De mensen

Conclusie is dat scholen hen nog steeds kunnen benaderen. Dat verandert niet. Wat wel verandert, is dat mensen vanuit Kies Kleur in Groen gaan praten met bedrijven en sectoren over de problematiek en de behoefte en de wijze waarop de Focusgroep van betekenis zou kunnen zijn. Kijk bijvoorbeeld naar de voeding, waar een tekort aan arbeidspotentieel dreigt. De Focusgroep zou kunnen helpen om de sector in contact te brengen met hun achterban. Ze kunnen adviezen geven of projecten starten. Maar je moet als sector dan natuurlijk eerst weten van het bestaan en de mogelijkheden van zo'n focusgroep. En van de mensen die er deel van uitmaken.

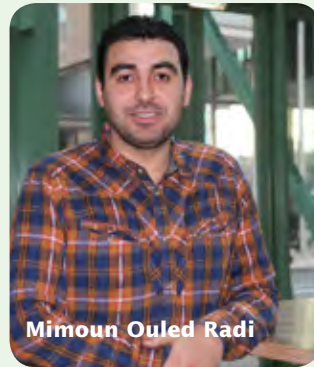
Bijvoorbeeld Sabri Riahi, directeur Fyousion Training and Consulting. Hij heeft bij LTO Noord onderzoek gedaan naar diversiteit en is nu betrokken bij de foodopleiding van Wellant in Amsterdam. Faruk Ucar, ondernemer in Enschede. Cemile Sezer, die een vrouwen netwerk heeft opgericht en graag als gastdocent wordt ingezet. Rafia Aallouch, oprichter van de Stichting Samen Doen, een landelijke stichting tegen huiselijk geweld.

Remco Wijnia

Rafia Aallouch

Mimoun Ouled Radi

Maritza Russel

En Ruud Hoemakers. Hij is weliswaar gepensioneerd als directeur, maar neemt nog steeds enthousiast aan allerlei netwerken deel. Van al deze mensen is, net zoals bij Bindraban, een indrukwekkende lijst te maken met de netwerken die ze vertegenwoordigen.

Dan is er Conny Schiere, die als adviseur werkgeversdiensten adviseert over arbeidskansen voor verschillende doelgroepen van het UWV. Remco Wijnia, directeur bij DSW Rijswijk, zet zich in voor arbeidsparticipatie van arbeidsgehandicapten. En Maritza Russel is voorzitter van EZVN, etnische zakenvrouwen in Nederland.

Zwartepietendiscussie

En Murat Ersoy, geboren in 1980. “De Focusgroep vond ik enorm interessant”, zegt hij. “En de problematiek van groen onderwijs, de diversiteitswens, kom je ook elders tegen.” Daar kan hij wel iets mee. Dat doet hij dan vanuit zijn positie als bestuurslid bij Tannet, een organisatie van hoogopgeleide Turken, lid van Multi-Potentials, een netwerk van biculturele hoogopgeleiden, vaak starters op de arbeidsmarkt en zijn baan als bedrijfsadviseur bij de Certificaatspecialist.

“Ik heb meteen ‘ja’ gezegd. Ik heb er twee sessies gehad om kennis te maken met groen onderwijs. Het was hartstikke gezellig. En die groenscholen, ik vind het

heel veelbelovend. Bizar dat het onder een ander ministerie valt. Ik ben best actief geweest in mijn studententijd, maar groen onderwijs was me nooit opgevallen.”

Ersoy denkt vooral aan ondersteuning bij de werving. “Bij veel etnische doelgroepen heeft groen onderwijs geen imago, of het is een misplaatst beeld. Dat wil ik graag aanpakken. Ik kan adviseren. Welke kanalen gebruik je bijvoorbeeld om mensen te informeren, welke woorden en welke beelden en welke niet? Want je ziet toch dat er verschillende beelden bestaan. Kijk bijvoorbeeld naar de hele zwartepietendiscussie die nu weer loopt. Een oude traditie, maar kan dat wel? De perspectieven zijn hier zo verschillend.”

“En wat die kanalen betreft,” vervolgt hij, “veel promotie is massapromotie, advertenties in kranten bijvoorbeeld. Maar om etnische groepen te bereiken, zou je bijvoorbeeld naar de Turkse zenders op de satelliet of forums op internet moeten kijken.”

“Je kunt andere bladen en kranten kiezen”, zegt Bindraban. “Maar het begint vaak al bij de woordkeuze in een vacaturetekst.”

Duwtje in de rug

Ook Jason Li (29), die een Chinese doelgroep vertegenwoordigt, actief was in MNR, het multiculturele netwerk voor rijksambtenaren en ambassadeur is voor Echo, wijst op andere kanalen om de doelgroep te bereiken. “Je kunt denken aan de Chinese kranten die gratis rondgaan. Of contact te leggen met sleutelfiguren in de gemeenschap en je meer te richten op ouders.”

Ouders hebben veel invloed, denkt hij. “Voor Chinese ouders is de opleiding erg belangrijk, ze zijn heel betrokken. Ze verdiepen zich in de loopbaanperspectieven. En groen onderwijs is toch eigenlijk een hele interessante sector waarvan onvoldoende bekend is wat je er allemaal mee kunt.”

Daarvan is ook Mimoun Ouled Radi, acteur en voor Nederlandse-Marokkaanse jongeren een rolmodel, overtuigd. “Ik voel me aangetrokken tot groen,” reageert hij, “want mijn ouders hebben in Marokko veel gewerkt in de groene sector. Hopelijk kan ik wat betekenen voor die scholen of het bedrijfsleven.”

Diezelfde hoop koestert Wendy de la Rambeljé, zelfstandig ondernemer (By Wen) met een Indische achterban. “Ik profileer mezelf als een creatieve denktank en ik geef graag dat extra duwtje in de rug waar nodig.” >>

Ruud Hoemakers

Wendy De La Rabelje

Joy Bindraban

Jason Li

wellantcollege

Meer bekendheid van opleidingen

Het beeld dat de focusgroep alleen een virtuele groep is, te vinden op kieskleuringroen.nl, een groep die wacht op vragen vanuit groen onderwijs en groen bedrijfsleven, is onjuist. Voor de mbo-opleiding van het Wellantcollege in Amsterdam – dat begon met food, maar breidt zich uit naar design en global green trade – is volgens opleidingsmanager Edith Petri, de Focusgroep een goed middel om het imago van de opleidingen bij die doelgroep beter neer te zetten. “We gaan nu bijvoorbeeld met de designgroep een etalage aankleden om zichtbaarheid te krijgen in een wijk.” Een activiteit waar iemand van de Focusgroep bemiddeld heeft.

Sabri Riahi

“Sabri Riahi heeft veel contact met scholen voor voortgezet onderwijs hier”, zegt ze. Dat is belangrijk, want hoewel de opleiding van Wellant, in samenwerking met Inholland, bewust voor de vestiging in Amsterdam heeft gekozen om Amsterdammers naar de mbo-opleiding te trekken, komen de meesten van buiten. Van Texel, Zeeland of Apeldoorn, zegt Petri. “Er is nog een markt te winnen.”

Het gaat dan vooral ook om bekendheid en een correct beeld van de opleiding en de arbeidsmarkt, erkent ze. “Daar zou ik de Focusgroep graag structureel voor willen inzetten.”

Een andere weg

Judica Wondergem, projectleider bij Aequor voor Kies Kleur in Groen, wil met Faruk Uçar en Sabri Riahi, naar brancheorganisaties. Ze wil daar graag open gesprekken, benadrukt ze. Wat kan diversiteit voor jullie inhouden en betekenen? Wat levert het op, wat vraagt het? Moet je je bedrijf misschien anders inrichten? “Het verwonderde me bijvoorbeeld dat

de supermarkt geen aandacht had voor het Suikerfeest. Helemaal niets.”

Ook zij wijst erop dat je diversiteit breed moet zien, ook seksediversiteit, handicaps en diversiteit van stad en platteland. “Mensen die bijvoorbeeld reuma hebben, weten hoe lastig het is om zo’n oude melkverpakking open te krijgen. Als je tot de doelgroep behoort, kun je bedrijven en onderwijs vanuit eigen

gevoel en eigen ervaring op een andere weg zetten.”

“Faruk en Sabri kunnen vanuit hun perspectief meepraten”, vervolgt ze. “We willen de noodzaak van diversiteit duidelijker maken, maar je loopt in ons domein soms wel tegen barrières op. Soms onbewust. Dat er in het loonwerk geen vrouwen thuishoren bijvoorbeeld.” >>

Conny Schiere

Tijd nodig

“Er is in groen onderwijs nog een hoop winst te boeken”, denkt Bindraban. En het gaat niet allemaal 1-2-3. “Bij Wellant in Rijswijk ben ik twee keer bij een open dag betrokken geweest”, vertelt hij. “De vraag was hoe je doelgroepen beter kunt benaderen. Er is van alles geprobeerd in groep 8, maar je ziet dat er bij andere culturen bijna geen aandacht voor groen onderwijs is. Je kunt het zichtbaar maken en ze komen dan misschien nog wel kijken, maar er zijn vervolgens toch maar weinig inschrijvingen. Het heeft tijd nodig.” Maar niet stoppen, waarschuwt hij. “Je moet wel doorgaan.” ■

Wat kunnen de leden van de Focusgroep voor u doen?

- > helpen bij denken over werving, wervingsactiviteiten, andere kanalen, beelden;
- > onderzoeksvragen stellen bij hun achterban, bijvoorbeeld over bekendheid en beeld van groen onderwijs;
- > optreden als gastdocent en leerlingen vertellen over diversiteit en hun achterban;
- > als klankbord fungeren, bijvoorbeeld voor een vraag zoals: als je onze school binnenloopt op een open dag, hoe ervaar je dat dan? Wat kan beter?

column

kaka-iigee

Esther is programmamanager van Kies Kleur in Groen en woont in Wageningen.

Generatieverwarring

Regelmatig komt er een collega op kantoor melden: ‘ ik stop met werken’. Meestal vraag ik dan verrast: ‘Waarom?’ Dat zo iemand 65 wordt is niet te zien. Allerlei opties schieten op zo’n moment door me heen. Dat hij een loterij heeft gewonnen. Na een enorme ruzie heeft geroepen ‘mij zien jullie niet meer!’ Maar nooit dat zo iemand met pensioen gaat.

Leeftijden, ik zeg u eerlijk, ik ben de weg kwijt. Oma’s zitten massaal op Facebook, 20-jarigen draaien de muziek uit mijn jeugd. Vorig weekend trad Cheb Khaled op in Amsterdam. ‘The King of Raï’. De Algerijn is nog niet aan zijn pensioen toe maar toch al 40 jaar in het vak. Het enige Frans wat mijn pleegzoon ooit heeft opgedaan is van het meezingen met Cheb. Aïcha Aïcha, écoute-moi. Een leuk uitje voor hem (16) en mij (44) samen, dacht ik. Ik verzamelde nog meer fans: een vriendin van bijna 50, een vriend van 30. Allemaal gek op Cheb.

De club waar Khaled zou optreden, bleek nogal een bijzondere visie op concerten te hebben. En een probleem met groepen jonge jongens die niet met alcohol overweg kunnen. Cheb zou pas na middernacht zingen. Entree boven de 21. Er werd geen alcohol geschonken.

Ineens ging leeftijd tellen. Mijn pleegzoon bleek te jong om binnen te komen. Ik voelde me te oud om tot diep in de nacht in een club te hangen, in een permanente dreiging van knokpartijtjes. Zonder één wijntje ook nog. De vriendin maakte zich zorgen dat we voor Patricia Paays zouden worden aangezien, als dames van middelbare leeftijd met twee knappe jonge jongens aan onze zijde. Dat gaf de doorslag. We belden op. We mochten de kaartjes teruggeven.

In plaats daarvan gingen we heerlijk uit in een club in Amsterdam die na het diner de tent even ombouwt, zodat er gedanst kan worden. Mijn pleegzoon had de locatie uitgekozen. Ik zag mensen van alle leeftijden. Elk van ons kon met bijna alle liedjes meezingen. ‘Let the sun shine...’. We hadden een topavond. Op weg naar huis vroeg ik me af, of er eigenlijk ook nadelen kleven aan generatieverwarring. Uitgaan wordt er in elk geval een stuk relaxter van.

Esther Wouters

Stoas ontwikkelt trainingen diversiteit

In de schoenen van de ander

Stoas Wageningen | Vilentum Hogeschool ontwikkelt met steun van trainer Hidayet Bahadin trainingen voor scholen. Die gaan over twee thema's. Het eerste is: hoe realiseer je een open en stimulerende leeromgeving? Het tweede is 'groen is voor iedereen'; hoe betrek je andere doelgroepen bij groen onderwijs?

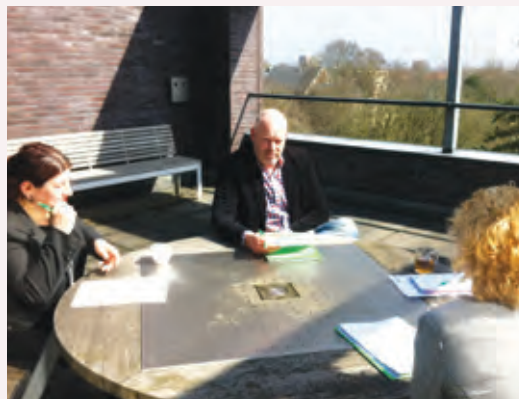
TEKST: TON VAN DEN BORN | FOTOGRAFIE: MIRJAM KUGGELEIJN

"Een inclusieve cultuur is een cultuur waarin iedereen zich thuis voelt", legt Hidayet Bahadin uit. Hij is directeur van SES Training en Advies in Wageningen. Samen met Stoas Vilentum werkt Bahadin aan trainingen voor pr-medewerkers en docenten in groen onderwijs. Die gaan over de vraag hoe je oog en oor kunt hebben voor de individuele leerlingen die van elkaar verschillen. Oftewel, hoe ga je zo goed mogelijk

om met diversiteit? Dat klinkt breed en dat is het ook. Want het gaat niet alleen om etnische of culturele diversiteit, maar over allerlei verschillen tussen mensen. Intussen zijn er al vijf trainingen geweest, telt Bahadin. Bij Wellant is er zowel een training voor docenten geweest als voor pr-medewerkers. Bij Terra, Helicon en Nordwin zijn pr-trainingen op maat gegeven.

PR training bij AOC Terra

'Het was een leerzame en inspirerende middag', vond Annette Doorduyn de training bij AOC Terra. 'We hadden gehoopt op meer deelname vanuit de verschillende vestigingen, maar jammer genoeg kon niet iedereen. Maar voor onze eigen PR- en communicatieafdeling was het ook erg nuttig. Tijdens de presentatie van de cases zijn we echt op ideeën gekomen.' 'Hidayet Bahadin is een bevlogen trainer', aldus Hanneke Scholten, pedagogisch medewerker. En Evelien Kist, internationalisering bij Terra, is heel positief over de sfeer die ze tijdens de trainingen proefde. Voor deze training schoven ook enkele focusgroepleden aan, wat tot interessante gesprekken leidde.

Inspiratiesessies

Maaïke Vonk, coördinator professionalisering en ontwikkeling bij Stoas Vilentum legt uit wat de insteek is vanuit Kies Kleur in Groen. “We willen kijken hoe we de professionalisering op het gebied van diversiteit kunnen borgen als het project ophoudt. Een aspect daarin zijn professionaliseringsbijeenkomsten.”

Ze heeft een dag eerder met Bahadin gesproken over de wijze waarop het aanbod van deze professionaliseringsbijeenkomsten gepresenteerd kan worden. Daarbij kwam ook een mogelijke aansluiting bij het lectoraat diversiteit aan de orde. Een basis voor het gesprek was een behoeftepeiling van Bahadin: welke wensen leven er op scholen als het gaat om professionalisering op diversiteit?

Vonk en Bahadin zien twee richtingen in het aanbod dat ze komend voorjaar ontwikkelen. De ene gaat over een open en stimulerende leeromgeving. Voornamelijk bedoeld voor docenten, maar ook MT-leden, want

zij kunnen mogelijk een inclusieve schoolomgeving realiseren. Thema's zijn bijvoorbeeld: hoe creëer je zo'n schoolomgeving, hoe ga je om met individuele verschillen tussen leerlingen (talentmanagement), hoe kan je vooroordelen herkennen en wegnemen en hoe kom je aan meer kennis over bepaalde culturen?

Het andere thema ‘Groen voor iedereen’ gaat vooral over imago. Hoe zet je bijvoorbeeld een onderzoek op om het imago van groen onderwijs binnen bepaalde culturele groepen te meten? Hoe betrek je migrantenouders in het onderwijs? Welke kanalen gebruik je om de doelgroep te benaderen? “Dit is meer voor pr- en marketingmedewerkers bedoeld”, zegt Vonk, “maar ook teamleiders kunnen meedoen.”

“We willen eerst ervaringen opdoen en zo'n vijf bijeenkomsten organiseren op beide thema's, met verschillende werkvormen. Bijvoorbeeld masterclasses, workshops, inspiratiesessies, rollenspelen of socratische gesprekken. Daarvoor zoeken we nu deskundigen.” >>

‘We proberen deelnemers sensitiviteit mee te geven om mensen op een andere manier te bereiken’

Meer nodig dan gewone voorlichting

Voor het bereiken van andere doelgroepen is meer nodig dan alleen de reguliere voorlichting, verwacht Bahadin. “Daarom hebben we in de PR-trainingen ook gekeken naar andere manieren. Creatieve oplossingen om in contact te komen met de doelgroep. Je kunt bijvoorbeeld een klaslokaal als vergaderruimte aanbieden aan een migrantenzelforganisatie. Door bezuinigingen hebben veel zelforganisaties geen plek meer om bij elkaar te komen. Dan kan je mensen een kijkje in de keuken van de school geven. Er is dan niet zo sprake van eenrichtingsverkeer waarbij jij je informatie geeft en je verhaal doet. Op die manier kun je de drempel verlagen voor deelname aan open dagen of een voorlichtingsmiddag. Zo zijn er ook manieren te bedenken om jongeren uit de stad te betrekken. Stel bijvoorbeeld in het weekend je gymzaal ter beschikking aan een groep jongeren.”

Het gaat er om hoe je bij bestaande netwerken kunt aansluiten, vervolgt Bahadin. “Organiseer bijvoorbeeld een gezamenlijke kookcursus. Dan kun je laten zien dat groen niet alleen akkerbouw en veeteelt is, maar ook voeding en gezondheid. Wat wij proberen is deelnemers in de professionaliseringsbijeenkomsten een soort sensitiviteit mee te geven om mensen op een andere manier te bereiken.”

Referentiekader

Stap eens in de schoenen van de ander, is een tip van Bahadin. Neem in je curriculum op dat je bijvoorbeeld een Arabische rozentuin aanlegt in plaats van een Nederlandse moestuin. En, zegt hij, een inclusieve cultuur is een voorwaarde om mensen binnen te houden. Hij noemt een extreem voorbeeld van een homoseksuele jongen die gepest werd, zich buitengesloten voelde en zelfmoord pleegde. Maar als er niet die sociale vei-

ghigheid is, kan dat ook simpelweg leiden tot vroegtijdig schooluitval.

“Je moet dat als school neerzetten. Een inclusieve cultuur impliceert dat docenten ook vaardigheden ontwikkelen om mensen individueel te benaderen. Je moet dan onderscheid kunnen maken en je eigen referentiekader kunnen relativeren.

Dat valt niet mee. Je eigen referentiekader schakel je niet zomaar uit. Misschien vat dit citaat het wel samen, denkt Bahadin. ‘Behandel de ander niet zoals je zelf behandeld wilt worden, maar behandel de ander zoals de ander behandeld wil worden’. ■

Diversiteit en inclusiviteit

Diversiteit: de aspecten waarop we van elkaar verschillen.

Dat zijn enerzijds fysieke verschillen zoals leeftijd, gender, etniciteit en uiterlijk.

En anderzijds ‘bedekte’ verschillen, die je niet direct ziet: opleiding, religie, geartheid, nationaliteit, ideeën, communicatiestijlen, competenties en eigenschappen.

Diversiteit zonder inclusie werkt niet

> Inclusie: omgeving waarin verschillen worden gewaardeerd.

> Willen verschillen gewaardeerd worden dan moet er een veilige omgeving zijn waarin iedereen zichzelf mag zijn.

> Valkuil diversiteit: “iedereen is welkom en mag mee doen, we maken geen onderscheid”.

> Onderscheid maken is belangrijk want anders prevaleren onbewust de normen en waarden van de meerderheid.

> Het is goed om verschillen te zien en te waarderen.

Uit de training van SES

‘Grootschaligheid is economische noodzaak maar mag nooit ten koste gaan van de mensen’

Rick Vonberg

Lees meer over Rick op www.kieskleuringroen.nl wall of fame

de bazar

SAMENGESTELD DOOR GERTRUDE VAN DEN BRINK

Er zijn diverse organisaties met vergelijkbare doelstellingen als Kies Kleur in Groen. Ook zij ontwikkelen materialen die scholen kunnen gebruiken voor leerlingen, docenten en ouders. Lespakketten, tentoonstellingen, boeken en nog veel meer. Het KKiG Magazine selecteert in elk nummer de mooiste, leukste en meest bruikbare tips.

EduDivers ontwikkelde een wetenschappelijk onderbouwde voorlichtingsles van 45 of 90 minuten bij de korte film 'Ruben'. Met de film kan je een voorlichting geven over homoseksualiteit en over pesten. Het doel is om leerlingen zich te laten inleven in de **situatie van LHBT** jongeren, ze voornemens te laten maken om niet te **pesten** en adviezen tegen pesten te bedenken. <http://www.edudivers.nl/producten/schoolprojecten/rubenles>

Gedrag: ik doe ertoe! richt zich op het voorkomen van antisociaal gedrag bij middelbare scholieren om zo een goed samenlevingsklimaat te creëren in de klas en daar buiten. Na de inzet van het programma Gedrag: ik doe ertoe! zijn leerlingen zich **bewust** van wat hun gedrag betekent voor hun omgeving. Ze zijn in staat te beoordelen welk gedrag in sociale situaties het leefklimaat positief beïnvloeden en welke een negatieve invloed hebben en maken op grond van dit oordeel bewuste keuzes voor hun eigen gedragsrepertoire. Zo bevordert de interventie een **prosociaal leefklimaat** in de school. <http://gedrag.codenamefuture.nl/>

Jongeren **communiceren** intensief via **internet**. Bijvoorbeeld via Hyves, Windows Live, via Skype of via Habbo Hotel. Ze publiceren foto's, filmpjes en muziek, gaan relaties aan en delen hun kennis met anderen. Wetenschappelijk onderzoek leert echter dat jongeren nog heel veel kunnen en moeten leren over wat je wel en niet doet op internet. Ouders en docenten spelen een sleutelrol in die internetopvoeding. **SplitsZ** reikt het onderwijs middelen aan om jongeren wijzer te maken in sociale netwerken op internet. <http://www.splitsz.nl/>

MINDMIX

Ik val op... van Mindmix is een **foto-expositie** die jongeren in beeld brengt met wat ze leuk en aantrekkelijk aan anderen vinden. Want de één valt op klein en vol en de ander op lang en dun. Sommigen vallen op donker, anderen op blond. **Seksuele voorkeur** is **persoonlijk** en iedereen is daarin verschillend. Holebi's en hetero's worden vaak als twee verschillende groepen gezien. Om onderlinge acceptatie en tolerantie te stimuleren moet deze wij tegen zij gedachte doorbroken worden. <http://www.mindmix.nl/?q=content/ik-val-op>

Wageningen UR investeert in instroom allochtone studenten

Diversiteit gaat verder dan internationalisering

Aan Wageningen University (WUR) studeren tienduizend studenten: toekomstige Masters of Science die meebouwen aan de kwaliteit van leven. Daaronder zijn meer dan tweeduizend internationale studenten. De werving en begeleiding van deze groep is goed verankerd in de organisatie. De internationale component is een essentieel onderdeel van de identiteit en de missie van de WUR, die de hele wereld als zijn werkterrein ziet. Een groep die grotendeels ontbreekt, zijn de Nederlanders van allochtone herkomst. 'Dat is jammer', zegt Hermien Miltenburg, relatiemarketeer, 'en daar willen we verandering in brengen.'

TEKST: TOON VAN DER VEN | FOTOGRAFIE: HERMIEN MILTENBURG

Ze organiseert veel bijeenkomsten om ouders en potentiële studenten voor te bereiden op een succesvolle wo- of hbo-studie en sinds kort doet ze dat, samen met FORUM, ook speciaal op de Turks- en Marokkaans-Nederlandse doelgroep gericht. Samen met WUR-studenten uit deze groep ontmoet ze ouders ('vooral moeders: die zijn erg ambitieus en ondersteunend') en vwo-leerlingen. Één van die bijeenkomsten was in juli van dit jaar onder de titel 'Onderwijs en carrièrekansen in de groene sector'. Die acties zijn nu nog te vers om er al iets van terug te zien in de nieuwe aanmeldingen maar Hermien heeft er, gezien de enthousiaste reacties, alle vertrouwen in.

'Turks- en Marokkaans-Nederlandse studenten zijn potentiële ambassadeurs in hun thuisland'

Waarom onderneemt Wageningen deze acties? 'Omdat we goede, slimme studenten en medewerkers nodig hebben: mensen die kunnen balanceren tussen meerdere culturen. Dat kunnen deze mensen heel goed,

dat doen ze hun hele leven al.' Door hun achtergrond kunnen deze studenten later in de praktijk meehelpen. Niet alleen om nieuwe technologieën en beleid te ontwikkelen, maar vooral ook de mensen bereiken die er een succes van moeten maken: bijvoorbeeld de boeren in Noord-Afrika en Turkije. 'De potentiële ambassadeurs in dit proces kunnen we onvoldoende bereiken, terwijl die juist een succesfactor kunnen zijn in de ontwikkeling van duurzame landbouw en voedselbereiding overal ter wereld.'

'En juist die doelgroep moeten we zelf opzoeken want zij hebben ons nog nauwelijks gevonden. De groene sector werkt aan hi-tech robottechnologie, energie-opwekkende kassen, gewasveredeling voor planten op schrale grond: allemaal bijdragen aan duurzaamheid. Dat beeld leeft nog te weinig, dus dat moeten we laten zien. De Turks- en Marokkaans-Nederlandse studenten die ik meeneem tijdens de bijeenkomst zijn essentieel bij de voorlichting. Ik heb veel ervaring maar ik ben geen deel van de doelgroep. Zij wel en we vinden alleen daarom al een beter luisterend oor.

FORUM heeft ons goed geholpen met het organiseren van de bijeenkomsten. Zij hebben een netwerk en

'Het gaat ons er niet om dat iedereen naar de universiteit moet...'

contacten met de doelgroep. We hebben ons gericht op leerlingen en hun ouders want vijftig tot zeventig procent van de hbo- en wo-studenten geeft aan dat hun ouders hun belangrijkste adviseurs zijn. De opkomst was hoog en ook de reacties waren erg positief. We gaan dit vaker doen; binnenkort staan we op de Toekomstmarkt in Ede. Wij hebben deze mensen gewoon hard nodig.' ■

International Classroom

De werving en begeleiding van multiculturele studenten is onderdeel van het project International Classroom dat zich richt op de praktische kant van internationalisering en culturele diversiteit bij Wageningen University. De missie is de kwaliteit van leven te verbeteren, niet alleen in Nederland maar juist ook internationaal: 'To explore the potential of nature to improve the quality of life is elke dag onze inspiratiebron. Slimme jonge mensen die letterlijk en figuurlijk over grenzen heen kunnen kijken, zijn bij ons van harte welkom'.

Voor een uitgebreid verslag van de bijeenkomst in juli: <http://www.forum.nl/kieskleuringroen/Publicatiedetail/NewsListId/31/NewsItemId/2502>

Cherry Blossom

Cherry Blossom is getekend door Abir.

Abir is negentien en zit in de eerste klas van ROC Amsterdam. Ze doet daar de opleiding brood en banket. Na schooltijd helpt ze in de bakkerij van haar ouders. Later wil ze striptekenaar worden.

Ze tekent Cherry Blossom al vijf jaar. Voor het Kies Kleur in Groen Magazine ontdekt Cherry de werelden van het groene onderwijs. Abir geeft daar met haar tekeningen haar eigen invulling aan.

ADVERTENTIE

Ouders en Groen onderwijs

Als ouders zich betrokken tonen bij het onderwijs aan hun kind, heeft dat een positief effect op de leerprestaties, gedrag en werkhouding. Dat geldt voor alle gezinnen – ongeacht sociaal-economische status, opleidingsniveau en etnische achtergrond – en voor leerlingen van alle leeftijden. In het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs kan een sterke betrokkenheid van ouders bovendien bijdragen aan het terugdringen van verzuim en schooluitval. Ouderbetrokkenheid is, kortom, een middel om onderwijskansen te verbeteren. We hebben het dan zowel over onderwijsondersteunend gedrag thuis als over contact en samenwerking met de school. Dit laatste is belangrijk, omdat ouders en school elkaar versterken in een goede begeleiding van leerlingen. FORUM heeft een Handreiking ontwikkeld, waarin bouwstenen beschreven zijn voor het versterken van ouderbetrokkenheid.

De brochure is te vinden op de sites van Kies Kleur in Groen en FORUM.

FORUM
INSTITUUT VOOR
MULTICULTURELE
VRAAGSTUKKEN

www.forum.nl

Mind Mix stimuleert jongeren op positieve wijze om kritisch na te denken over de oorsprong van hun eigen meningen en opvattingen.

Onderwerpen als **vooroordelen, discriminatie, gender- en seksuele diversiteit** worden verrassend eenvoudig bespreekbaar gemaakt.

Wil je weten hoe?

[www.MINDMIX.nl](http://www.mindmix.nl)

theater AAN Z

Interactieve voorstellingen over (seksuele) diversiteit

Theater AanZ maakt op een luchtige en positieve wijze dit thema zichtbaar en bespreekbaar met leerlingen, docenten en ouders.

www.theater-aanz.nl

Voor info & boekingen: 024-6635370 of info@theater-aanz.nl

colofon

Kies Kleur in Groen is een landelijk programma van alle AOC's, de Vereniging Buitengewoon Groen, Stoas Wageningen | Vilentum Hogeschool en Aequor. Wageningen Universiteit en het Hoger Agrarisch Onderwijs onderschrijven de doelen van Kies Kleur in Groen. Kies Kleur in Groen wordt ondersteund door het ministerie van EZ, de AOC Raad en FORUM instituut voor multiculturele vraagstukken.

Programmamanagement:

Hilda Weges en Esther Wouters
 Postbus 458 | 6710 BL Ede
 T 0318-648900 | F 0318-641184
info@kieskleuringroen.nl
www.kieskleuringroen.nl

Redactie Kies Kleur in Groen Magazine:

Esther Wouters (programmamanagement KKiG)
 Gertrude van den Brink (Wellantcollege)
 FORUM instituut voor multiculturele vraagstukken
 Gerrit Strijbis (AOC Oost)
 Toon van der Ven (Stoas Wageningen | Vilentum Hogeschool)
 Ton van den Born (Silo)
 Saskia Licht (Aequor)

Eindredactie Kies Kleur in Groen Magazine:

Mirjam Kuggeleijn (AOC Raad)

Fotografie:

Marion Klerken
 Hermien Miltenburg
 Mirjam Kuggeleijn

Concept en vormgeving:

YON-Vormgeefwerk

Drukwerk

Torendruk

ISSN nummer: 2211-2251

© 2013 Kies Kleur in Groen Magazine verschijnt twee keer per jaar in een oplage van 4.000 exemplaren. Overname van teksten is toegestaan onder bronvermelding en met toestemming van de redactie.

Het Magazine digitaal en social media

Het Kies Kleur in Groen Magazine is ook digitaal beschikbaar. Op onze website zijn alle nummers te downloaden www.kieskleuringroen/actueel.

Ook de losse artikelen kun je als PDF downloaden. Gebruik ze gerust om door te mailen, of om op een andere manier te verspreiden. De losse artikelen worden ook via de diverse sociale media onder de aandacht gebracht.

Volg jij ons al op Twitter, Facebook en Youtube?

Facebook: Kies Kleur in Groen (community)

Twitter: @kkigr

Youtube: kanaal Kies Kleur in Groen

Lid worden van het Kies Kleur in Groen Magazine?

U ontvangt dit magazine nu bij uw Vakblad Groen Onderwijs, via uw onderwijsinstelling of de bedrijfsadviseur. Maar het is ook mogelijk om een abonnement te nemen op het magazine. Bijvoorbeeld omdat u het liever thuis wilt ontvangen. Of omdat u wel betrokken, maar niet rechtstreeks verbonden bent met het groene onderwijs. In dat geval kunt u een abonnement aanvragen bij Marleen Jacobs via marleen.jacobs@acoraad.nl. Er zijn geen kosten aan verbonden.

www.kieskleuringroen.nl